

34. HEEFT DE TUINBOUW DE BESTE GRONDEN NODIG?

Does horticulture need the best soils?

door/by Ir H. Egberts *)

overgenomen uit: Boer en Tuinder 3, 126, 4 Juli 1949¹⁾

In tuinderskringen hoort men vaak de mening verkondigen, dat de tuinbouw de beste gronden nodig heeft, terwijl tegen deze mening van de zijde van de landbouw bezwaren geopperd worden, met als motief, dat ook de landbouw het beste gediend is met de beste gronden. Op het eerste gezicht lijkt het alsof hier een botsing van meningen zou kunnen ontstaan. De stelling „De tuinbouw heeft de beste gronden nodig!” kan echter in haar algemeenheid onjuist opgevat worden.

Elk gewas stelt n.l. zijn specifieke eisen aan de bodem. Zo is het b.v. niet mogelijk met succes suikerbieten te telen op te lichte zandgronden, terwijl ook hier o.a. de teelt van tarwe en verschillende handelsgewassen moeilijkheden oplevert. Ook weiland legt men bij voorkeur niet op de drogere gronden aan.

In de tuinbouw vinden we soortgelijke voorbeelden te over. Een gelukkige omstandigheid is nu wel, dat elk gewas zijn specifieke eisen stelt, en dat de eisen, die verschillende tuinbouwgewassen aan de bodem stellen, in vele gevallen geheel andere zijn dan die, welke de akkerbouwgewassen stellen. We denken hier b.v. aan de teelt van asperges. Deze wordt met het meeste succes beoefend op die gronden, welke nog juist of juist niet meer geschikt zijn voor dennenbos. Voor rogge of aardappelen, landbouwgewassen, welke de geringste eisen aan de bodem stellen, zijn deze gronden onbruikbaar.

Een ander voorbeeld is de teelt van bladgroenten. Hieronder kan men verstaan de verbouw van o.a. sla, spinazie, andijvie en tot op zekere hoogte ook bloemkool, komkommers enz. Deze gewassen worden met het meeste succes gekweekt op de veengronden, en wel op nagenoeg zuivere veengronden, zonder een dek van klei of kleiig veen.

Deze gronden bieden voor de landbouw niets aantrekkelijks, aanzien ze zich voor de weidebouw, waarvoor ze door hun profielbouw het meest geschikt zouden zijn, slechts matig eigenen, omdat het niet mogelijk is bij een normale weidegang een voldoende vaste zode te verkrijgen of te behouden. De zode is n.l. zo slap en de grond zo vochtig, dat de zode spoedig stukgetrapt wordt.

Voor de akkerbouw zijn deze gronden totaal ongeschikt. In de

*) Men zie ook Boer en Spade, deel I, II en III en speciaal: Edelman, C. H.: De tuinbouw heeft de beste gronden nodig. Med. Dir. v. d. Tuinb. Oct. 1945, herdrukt in Boer en Spade, deel I, p. 195—200.

¹⁾ De bij dit hoofdstuk behorende foto's kunnen hier niet geplaatst worden, daar de cliché's verloren zijn geraakt.

eerste plaats zijn ze te vochtig en vervolgens is het noodzakelijk, dat er bij voortduren baggergrond opgebracht wordt ter aanvulling van de verliezen, die door sterke oxydatie van de organische stof optreden. Dit brengt gewoonlijk grote kosten met zich mede, welke niet door de landbouwgewassen gedragen kunnen worden. Laat men het baggeren achterwege, dan zakt de bodem tot nagenoeg het waterpeil en is hij na een aantal jaren ongeschikt voor enigerlei vorm van land- of tuinbouw.

Het meest sprekende voorbeeld leveren echter wel onze hyacintengronden. Deze bestaan uit grove, kalkhoudende zanden, welke 55 cm uit het slootwater gelegen zijn. Als landbouwgronden zouden ze waarschijnlijk voor weiland geschikt zijn, hoewel ook andere teelten, zoals b.v. de aardappelteelt, hier met succes uitgeoefend kunnen worden.

In de fruitteelt, zowel in de volle grond als onder glas, ligt de zaak anders. Deze beide takken van tuinbouw worden met het meeste succes uitgeoefend op die gronden, welke ook het meest geschikt zijn voor vele van onze landbouwgewassen.

Het komt er dus op neer, dat de eisen welke de tuinbouwgewassen aan de bodem stellen in vele gevallen beslist niet parallel lopen met de eisen van de landbouwgewassen. We zouden op grond van het bovenstaande dan ook liever willen zeggen: Elk gewas of elke groep van gewassen heeft die gronden nodig, waarop de teelt van die gewassen met het meeste succes kan plaats vinden.

Zoals we zagen, stellen sommige landbouwgewassen, zoals b.v. tarwe en bieten, dezelfde eisen als sommige tuinbouwgewassen. Dit is o.a. het geval in de fruitteelt, zowel onder glas als in de volle grond.

Bij de beoordeling van „landbouwgrond of tuinbouwgrond” moet men overigens niet uit het oog verliezen, dat in de regel in de tuinbouw een aantal mensen per oppervlakte-eenheid werkt, dat een veelvoud is van het aantal, dat in de landbouw per oppervlakte-eenheid een bestaan vindt.

Summary

It is generally presumed that horticulture needs the best soils. On the other hand also agriculture is most productive on the best soils. This fact could easily lead to controversies of interests. Fortunately every crop or class of crops is specially adapted to certain types of soil. The best soils for the cultivation of asparagus (poor, dry, sandy soils) are unsuitable for agriculture. The cultivation of green vegetables is performed by preference on very moist pure peat soils, which are only moderately suitable for pasturage.

For the growing of fruit in the open or under glass, soils are utilised being also the most suitable ones for many arable crops. It should be borne in mind, however, that the number of workers

per unit of area in horticulture is a multiple of the number required in agriculture.

35. DE ECONOMISCHE BETEKENIS VAN DE KWARTAIR-GEOLOGIE

The economic significance of quaternary geology

door/by Prof. Dr C. H. Edelman en Prof. Dr R. Tavernier *)

*overgenomen uit: Natuurwetenschappelijk Tijdschr. 31,
p. 183—188. Gent, 31-8-1949*

Dat de geologie een bloeiende wetenschap is, dankt zij aan haar zeer belangrijke economische toepassing. De winning en opsporing van nuttige delfstoffen maakt een zo diepgaande kennis van de aardkorst nodig, dat een hoog peil in de beoefening van de geologie een noodzakelijke voorwaarde is voor het voortbestaan en de verdere ontwikkeling van de mijnbouw. Ten einde aan de vraag naar goed geschoolde geologen te kunnen voldoen zijn de geologische instituten van talrijke universiteiten en hogescholen sterk ontwikkeld en goed toegerust, zowel voor het onderwijs als voor het onderzoek door de wetenschappelijke staf en de gevorderde studenten.

Een gevolg van deze toestand is, dat bepaalde onderdelen van de geologische wetenschap zich zeer ontwikkelen, zoals de tektoniek, de microstratigraphie en de geophysica, welke van zeer grote betekenis zijn voor de petroleum geologie. Het staat vast, dat de petroleumindustrie zeer geprofiteerd heeft van de vooruitgang in de geologische wetenschap, maar omgekeerd heeft de belangstelling van deze industrie de ontwikkeling van de geologie aan de universiteiten zeer bevorderd. De aanzienlijke bedragen door de overheid en de industrie zelf in de opleidings- en onderzoekingsinstituten en daarmee in de geologische wetenschap belegd, zouden zonder deze evidente maatschappelijke betekenis nooit toegekend zijn.

Tot op zekere hoogte geldt hetzelfde voor de steenkoolindustrie. Ook deze vraagt deskundigen op het gebied van de geologie en de geologische instituten in landen met belangrijke steenkoolmijnbouw vertonen dan ook vaak een uitgesproken oriëntatie op de problemen van het Carboon.

Andere takken van mijnbouw, zoals de ertsmijnbouw, hebben weer aanleiding gegeven tot de bloei van bepaalde mineralogische instituten, hoewel deze toch veelal van veel bescheidener betekenis gebleven zijn dan de geologische instituten.

Dat inderdaad de praktische toepassingen en de dringende vraag naar deskundigen de voornaamste aanleiding tot de bloei van de

*) Directeur v. h. Centrum voor Bodemkartering te Gent (België).